

„Mädara luide maastikukaitseala kaitse-eeskiri“ eelnõu juurde

SELETUSKIRI

1. Sissejuhatus

Looduskaitseaduse (LKS) § 10 lõike 7 p 2 kohaselt on kohaliku omavalitsuse volikogul õigus võtta kaitstav loodusobjekt kohalikul tasandil kaitse alla ja kehtestada ala kaitsekord. LKS § 8 lõike 1 kohaselt on igapäevael õigus esitada kaitse alla võtmise algatajale ettepanek loodusobjekti kaitse alla võtmiseks. Ettepaneku võtta Mädara luide kohaliku kaitse alla esitasid vallaelanikud ja looduskaitseeksperdid.

Kaitseala asub Pärnu maakonnas Põhja-Pärnumaa vallas Mädara külas riigimetsamaal.

Volikogu määruse eelnõu ja seletuskirja esimese versiooni koostas ekspert Anneli Palo (OÜ Metsamutt), tuginedes ekspertgrupi poolt läbiviidud uuringule (A.Palo, E.Oja, R.Nellis).

2. Eelnõu sisu, piirangute ja kaitse alla võtmise põhjendus

2.1. Kaitse alla võtmise eesmärkide vastavus kaitse alla võtmise eeldustele

Kaitseala kaitse-eesmärk on kaitsta ja tutvustada piirkonnas erilist pinnavormi (Mädara luide), põlengujärgse looduse metsa maastikuilmet ning säilitada ala rekreatiivsed väärtused ja funktsioonid, samuti tagada kaitsealuste liikide ja nende kasvukohtade ning väärtuslike looduskoosluste kaitse.

Vastavalt LKS §-le 7 on kaitseala kaitse alla võtmise eeldused ohustatus, haruldus, tüüpilisus, teaduslik, ajaloolis-kultuuriline või esteetiline väärtus või rahvusvahelisest lepingust tulenev kohustus ning linnu- ja loodusdirektiivi rakendamine. LKS § 4 lg 7 täpsustab, et kohaliku omavalitsuse tasandil võib kaitstavaks loodusobjektiks olla maastik, väärtuslik põllumaa, väärtuslik looduskooslus, maastiku üksikelement, park, haljasala või haljastuse üksikelement, mis ei ole kaitse alla võetud kaitstava looduse üksikobjektina ega paikne kaitsealal. Mädara luide maastikulise kaitseala moodustamise eelduseks on maastiku üksikelemendi ehk luide ohustatus, luitel ja selle ümbruses kasvavate põlengujärgse looduse metsamaastiku esteetiline ja rekreatiivne väärtus ning looduse metsade kui väärtuslike koosluste kaitse.

Väärtuste säilitamist ohustavad erinevad tegevused, eelkõige soov luiteliiva kaevandada, mille tagajärjel luide ja tema maastikuilme hävineks, kaoksid praegused rekreatiivsed väärtused ja funktsioonid ning metsastunud luitele ja looduse metsadele omased haruldased liigid ja kooslused.

Mädara luited ehk Ussipajumäed asuvad Kõrvemaa maastikurajooni lõunaosas, Balti jääpaisjärve rannamoodustiste vööndis. Kuna enamuse Põhja-Pärnumaa vallast asub tasandikulise pinnamoe ja soise Balti jääpaisjärve põhjal, on kaitse alla võetav Mädara luide valla maastikus oluline positiivne pinnavorm. Luitestiku kõrgeim tipp on juba hävinud Kellissaare liivakarjääri tõttu, kus tehisveekogu kaldal asub RMK Kellissaare puhke- ja lõkkekoht. Oluline osa Mädara luidetest jääb kõrgepingeliini trassi maa-alale ja on osaliselt kasutusel krossisõidurajana. Kogu piirkonda kasutatakse aktiivselt rekreatsioonitegevusteks (suusatamine, matkamine, rattasport, korilus).

Kaitse alla võetaval Mäbara luitel kulgeb RMK matkatee Oandu-Ikla matkatee V lõik (Kellissaare-Hüpassaare), mida läbitakse nii jalgsi kui jalgratastel, talvel suusatades. Luitemetsas käiakse aktiivselt seenel ja marjul, viiakse läbi orienteerumisvõistlusi ja muid kohalikke rahvaspordiüritusi.

Luitel ja selle vahetus läheduses kasvab ulatuslikul alal väärtuslikke metsakooslusi, millest osa vastavad metsa vääriselupaiga kriteeriumitele ja on kantud vastavasse registrisse või on sinna kandmisel (VEP nr.206378 ja metsaeraldused 15 ning 26 Vändra metskonna kvartalis VD256). Ekspert tuvastas kogu alal heas ja rahuldavas seisundis väärtuslikke loodusemetsakooslusi (Loodusdirektiivi metsaelupaigatüüp *9010 vanad loodusemetsad). Piiranguvööndi tingimustes on kujunemas heaks tavaks, et RMK edaspidi selliseid väärtuslikke metsakooslusi ei majanda. Mäbara luite peal kasvavates metsades võib jätkata loodussõbralikku hooldust, et hoida leitud kaitstavate liikide jaoks vajalikke valgustingimusi ja hooldada matkateed.

Kaitsealustest liikidest on teada 2 II kaitsekategooriasse kuuluvat liiki XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX ning 14 III kaitsekategooriasse kuuluvat liiki (samblik haava-tardsamblik (*Leptogium saturninum*), samblad harilik valvik (*Leucobryum glaucum*), sulgjas õhik (*Neckera pennata*), Wulfi turbasammal (*Sphagnum wulfianum*), soontaimed karukold (*Lycopodium clavatum*), mets-vareskold (*Diphasiastrum complanatum*), roomav öövilge (*Goodyera repens*), suur käöpõll (*Listera ovata*), käoheel (*Platanthera sp.*), linnud hoburästas (*Turdus viscivorus*), händkakk (*Strix uralensis*), laanepüü (*Tetrastes bonasia*), musträhn (*Dryocopus martius*), arvukalt esines kuklasepesi (*Formica sp.*). Lisaks on alal leitud 4 Punasesse nimestikku kantud samblikuliiki: *Hertelidea botryosa*, jahu-hallsamblik (*Hypogymnia farinacea*), mustjas limasamblik (*Collema subnigrescens*) ja põis-soomussamblik (*Xylopsora caradocensis*).

Kuigi liikide kaitse on eelkõige riigi ülesandeks, kuuluvad need liigid haruldaste looduskoosluste elustiku hulka, mille kaitse on määratud maastikukaitseala kaitse-eesmärgiks, et aidata kaasa LKS §-s 48 sätestatud eesmärkide täitmisele. Haruldased loodusemetsakooslused on Mäbara luite maastikukaitseala esteetiliste ja rekreatiivsete väärtuste aluseks.

2.2. Loodusobjekti kaitse alla võtmise otstarbekus

Mäbara luite maastikukaitseala võetakse kaitse alla kohalikul tasandil oluliste väärtuste kaitseks ning ala täiendab oma kõrgete loodusväärtuste tõttu ka riiklike kaitsealade rohevõrgustikku.

2.3. Kaitstava loodusobjekti tüübi valik

Kuna kaitseala peamiseks kaitse-eesmärgiks on maastikulise objekti - liivaluite ja sellel ning selle ümber kasvavate haruldaste looduskoosluste ning neist moodustunud rekreatiivselt-esteetiliselt olulise metsamaastiku kaitse, siis on asjakohane võtta ala kaitse alla kaitsealana. Loodusväärtuste säilitamiseks sobib siin maastikukaitseala, sest põlismetsaliigid on kaitstud metsa vääriselupaikadel ja paljud teised loodusväärtused säilivad jätkusuutlikult ja looduslähedaselt hooldatud metsamaastikus.

2.4. Kaitstava loodusobjekti välis- ja vööndi piirid

Kaitseala piiritlemisel on lähtutud põhimõttest, et kaitsealasse on hõlmatud olulisemad kaitset vajavad loodusväärtused ning ala piirid peavad olema looduses selgelt tuvastatavad ja üheselt mõistetavad.

Seetõttu on ala piires ka noori metsi, kuid metsade edasine majadamine püsimetsana on lubatud seal, kus pole kaitsealuste liikide elutingimuste säilitamiseks ja parandamiseks vaja rakendada eritingimusi. Kaitseala koosneb ühest piiranguvööndist, mistõttu kattub vööndi piir ala välispiiriga. Kaitseala asub riigimaal.

Kaitseala hõlmab riigimaal Vändra metskonna kvartalite 252, 256 ja 257 neid osasid, mis jäävad Paide-Sopi kõrgepingeliinist (Elektriõhuliin 220-330kV) lõunasse. Kvartali 257 kagunurgas on kaitseala piiriks Kellissaare maaparandussüsteemi kraav (ETAK ID 8286928).

2.5. Kaitsekord

2.5.1. Kaitsekorra kavandamine

Kaitsekorra väljatöötamisel on arvestatud kaitsealal esinevaid loodusväärtusi ning rekreatiivsete ja esteetiliste funktsioonide säilitamiseks vajalikke tegevusi. Kaitse-eeskirjaga kehtestatavad piirangud on sätestatud ulatuses, mis tagavad kaitse-eesmärkide saavutamise ning on proportsionaalsed saavutatavale efektile.

Kaitseala kaitse-eeskiri seab kitsendused omandiõigusele (PS § 32). Keskkonda mõjutava tegevuse õigusliku regulatsiooni aluseks on PS §-st 5 tulenev loodusvarade ja loodusressursside kui rahvusliku rikkuse säästva kasutamise põhimõte. Elu- ja looduskeskkonna säästmise ja sellele tekitatud kahju hüvitamise kohustus tuleneb PS §-st 53. Tulenevalt PS §-dest 5, 32 ja 53 ning keskkonnaseadustiku üldosa seaduse ja looduskaitseaduse alusel võib omandiõigust looduskaitsealadel eesmärkidel piirata. Omandiõiguse põhiolomuse säilimiseks peavad seadusest tulenevad piirangud olema proportsionaalsed ehk piirangu eesmärgi saavutamiseks sobivad, vajalikud ja mõõdukad. Kaitse-eeskirjaga piirangute seadmise eesmärgiks on alal leiduvate kohalikul tasandil oluliste loodusväärtuste säilimine. Neid eesmärke saab lugeda legitiimseteks, kuna LKS kohaselt on loodusobjekti kohaliku kaitse alla võtmine lubatud. LKS § 4 lg 7 täpsustab, et kohaliku omavalitsuse tasandil võib kaitstavaks loodusobjektiks olla maastik, väärtuslik looduskooslus, maastiku üksikelement – need eeldused on Mädara luite puhul täidetud. Abinõu on vajalik, kui eesmärki ei ole võimalik saavutada mõne teise isikut vähem koormava abinõuga, mis on vähemalt sama efektiivne. Kaitse-eeskirja regulatsiooni eesmärgi (loodusväärtuste säilimine) täitmiseks ei ole Mädara luite puhul muid vähemalt sama efektiivseid, kuid vähem koormavaid meetmeid, sest liiva kaevandamine eemaldaks maastikust Mädara luite ja hävitaks kõik Mädara luitega seotud maastikulised ja loodusväärtused, seeläbi ka vastavad esteetilised ja rekreatiivsed väärtused ja võimalused. Kaevandamisalast ettevõtlust ei saa võimaldada juhul, kui see kahjustab ülemääraselt loodust või elukeskkonda. Ettevõtlusvabadus ei anna isikule piiramatut õigust nõuda rahvusliku rikkuse ega riigi vara kasutamist oma ettevõtluse huvides. Omandiõigus ja ettevõtlusvabadus ei ole piiramatud õigused. Kaitse-eeskirjaga alale seatud eesmärk kaalub üles omandiõiguse ja ettevõtlusvabaduse riive, sest tegu on Põhja-Pärnumaa vallaelanike poolt, samuti laiemalt kodanike ja Eestit külastavate matkajate poolt aktiivselt kasutatava alaga, millel on esteetilised, maastikulised (geoloogilised) ja haruldaste looduskooslustega seotud funktsioonid ja kaitseväärtused.

2.5.1. Lubatud tegevused

Kaitseala kaitse-eeskirja eelnõu kohaselt on piiranguvööndis lubatud majandustegevus, arvestades eelnõus sätestatud erisusi. Kaitsekorras on lubatud tegevusi, mille keelamine ei ole kaitse-eesmärkide saavutamiseks vajalik ja seega proportsionaalne eesmärgi suhtes.

Kaitsealal on lubatud viibida ning korjata marju, seeni ja muid metsa kõrvalsaadusi kogu kaitsealal, sest need tegevused on üheks luitel kasvava metsa püsimeetsana säilitamise eesmärgiks.

Kaitsealal on lubatud jahipidamine. Jahipidamise keelamiseks puuduvad looduskaitselised põhjused ning jahipidamine alal võib olla vajalik nt vigastatud või ohtliku metslooma laskmiseks/püüdmiseks. Samas tuleb jahipidamisel kinni pidada kõigist jahiseaduses ning selle alusel antud määrustes sätestatud ohutusnõuetest ning vältida ala küllastajate ohtu seadmist.

Kaitsealal on piiratud rohke osalejate arvuga rahvaürituste korraldamist selleks ettevalmistamata ja kaitseala valitseja nõusolekul tähistamata kohas. Kuni 50 osalejaga üritusi võib ettevalmistamata ja kaitseala valitseja nõusolekul tähistamata kohtades korraldada ilma kaitseala valitseja nõusolekuta, rohkem kui 50 osalejaga rahvaürituste korraldamiseks on vajalik taotleda kaitseala valitseja nõusolekut. Piirang on maastiku kahjustamise vältimiseks. Nõusoleku andmisel saab kaitseala valitseja seada tingimusi ja piiranguid, mis välistavad ürituste korraldamise viisil, mis kahjustaks maastikku. Väiksema osalejate arvuga (kuni 50 osalejat) rahvaürituste puhul kaitseala valitseja nõusoleku küsimine tooks kaasa suure halduskoormuse ning oleks võrreldes riiklikul tasandil kaitstavate alade kaitse-eesmärgiga liigselt range.

Kaitsealal on lubatud jalgratastega sõitmine radadel ning mootorsõidukiga ja maastikusõidukiga sõitmine väljaspool teid järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala valitsemise ja kaitse korraldamisega seotud tegevusel, kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel ning kaitse-eeskirjaga lubatud töödel, sealhulgas metsatöödel. Alal puuduvad sõiduteed, mistõttu ei ole reguleeritud liiklemist teel. Jalgratastega sõitmine alal on piiratud radadega (sh metsasihtidel), kuna ka pidev sõitmine rattaga väljaspool teid kahjustab lõpuks pinnast suurel määral ning võib kahjustada kaitsealuste liikide kasvukohti. Keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 33 lg 2 kohaselt on rajad teed, mis pole rajatised. Erandjuhud, mil mootorsõiduki ning maastikusõidukiga tohib alal väljaspool teid sõita, on sätestatud LKS § 30 lg 3 eeskujul ning tulenevalt LKS § 31 lg 2 p-st 10.

Kaitseala valitseja nõusolekul on alal lubatud üle 50 osalejaga rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistamata ja tähistamata kohas, samuti mootorsõiduki ja maastikusõidukiga sõitmine järelevalve- ja päästetöödel, kaitse-eeskirjaga lubatud töödel, kaitseala kaitse korraldamise ja valitsemisega seotud töödel, teadustegevuses ning liinirajatiste hooldamiseks vajalikel töödel.

Kaitsealuste liikide elutingimuste säilitamiseks vajalikud tegevused ja metsa majandamine nõuavad kaitseala valitseja luba.

Väljaspool mittemajandatavaid metsa vääriselupaiku sobib ala metsade majandamiseks püsimeetsandus ehk loodussõbralikud hooldusraied ja valikraie küpsetes metsades. Seejuures tuleb metsi majandada vastavalt kaitseala kaitse-eesmärgile. Kaitseala valitsejal on õigus esitada nõudeid raie tehnoloogia ja aja, puidu kokku- ja väljaveo ning puistu koosseisu ja täiuse kohta, mis ei ole vastuolus Metsaseaduse ja metsa majandamise eeskirjaga. Need nõuded täpsustatuna kohalikele oludele vastavaks on:

1. Metsa hooldamisel ja majandamisel kasutatakse väiketehnikat, mis ei põhjusta rööbaste teket.
2. Metsa majandamistöödel sh valgustusraiel peetakse kinni linnurahu kuupäevadest. Hooldus- ja valikraie ning puidu väljavedu majanduslikel kaalutlustel on lubatud 1.novembrist 1.veebruari või kuni maapind on külmunud.
3. Ülepinnalist sanitaarraiet reeglina ei lubata, sest see hävitab loodusmetsa elemendid ja nende tekkevõimalused. Ulatusliku loodusliku häiringu puhul on soovitatav kaasata kooskõlastuse andmise ökoloog-ekspert. Praegused loodusväärtused on nii põlengutekkelised (põlengujälgedega vanad männid ja nendel kasvavad liigid, põlenud aladele taastunud liigirikkad vanad segametsad ja sealsetel puudel kasvavad liigid) kui tuuleheite-tekkelised (lamapuidul kasvavad liigid) ning need on kaitseala kaitseväärtuste lahutamatuks osaks.
4. Metsa vääriselupaikasid läbivaid radu ja sihte ei laiendata, radade hooldamisel võib rajalt metsa teisaldada rajale kukkunud puud ning ohtlikult kaldes olevad puud. Teele kukkunud alla 20cm jämedused oksad ja puud (rinnasdiameeter) võib VEP-st välja viia.
5. Teisi kaitseala metsi majandatakse püsimeetsana vastavalt metsaosa kaitse-eesmärgile ja kasvukohatüübile. Ühegi raievõtte käigus, sh valgustusraiel ja hooldusraiel ei tohi kujundada puhtpuistut, vähemalt servadel või gruppides tuleb säilitada osa kõikidest eraldusel leiduvatest puuliikidest, sh alusmetsapuud nagu pihlakas, vaher, hall lepp, sarapuu, tamm jt., samuti kõik puistule omapära lisavad elemendid (erilise kujuga puud, tuuleluuaga puud jne).
6. Luitel kasvavas majandatavas palumetsas on rekreatiivsel eesmärgil lubatud kuuskede valikuline väljaraie, kusjuures säilitada tuleb habesamblikega kaetud elusaid/surevaid/surnud kuuski, mis on kõige vanemad kuused eraldusel. Kuuse väljaraie eesmärk on säilitada valgusrikast männikut, kuuse osalusprotsenti ei tohi viia alla 10% igas rindes ja kõige vanemad/jämedamad/samblikustunud kuused peavad jääma looduslikeks säilikpuudeks, sh lamapuiduks. Kaskede väljaraie ei ole lubatud. Lubatud on männi ühtlane või väikehüliline valikraie, kusjuures kuni rinnasdiameetrini 10 m²/ha tuleb jätta puud looduslikeks säilikpuudeks, mida hiljem ühegi raievõtte käigus puistust ei eemaldata, nendeks puudeks on kõik äratuntavate põlengumärkidega männid ning lisaks osa vanimatest ja jämedamatest mändidest. Eesmärgiks on aastakümnete jooksul kujundada erivanuseline vähese kuuse ja kaseosalusega männik, kus I rinde liitus ei lange all 0,6 (rinnasdiameeter alla 17 m²/ha) ning teiste rinnete osakaal ei tõuse üle 20% pinnaprojektsioonist. Palumetsas on lubatud raiejäätmete kohapealne põletamine vastavalt metsa majandamise eeskirja nõuetele, sest palumetsa ongi põlengutekkeline puistu. Väikehülilude ja põletuskohtade valikul tuleb jälgida registrisse kantud kaitstavate liikide leiukohti, et neid metsamajandustöödega mitte hävitada.
7. Ümber luite olevaid teisi metsi majandatakse valikraiega, soovitatavalt väikehüliludena, piiritledes 10-25% eraldiste pinnast (mitte vähem kui 0,1ha) alatiseks säilitamiseks majandamisest puutumatusena. Erinevate eraldiste säilik-alad võivad piiril omavahel liituda või moodustada VEP-le puhverala. Asukohavalikul tuleb eelistada teadaolevaid registrisse kantud põlismetsaliikide esinemiskohti või looduslikult kõige mitmekesisemaid osi (haava osalusega kohad, üleujutuskohad, turbasammaldega soised lohud, mitme puuliigiga mitmerindelised kohad, loodusliku häiringu rohke lamapuiduga koht). Raiejäätmed jäetakse alale kõdunema.

Kaitsealal on lubatud olemasolevate kuivendussüsteemide rekonstrueerimine.

Lubatud on kaitseala tutvustamiseks ja loodussõbralikuks rekreatsiooniks vajalike rajatiste püstitamine nagu kaitseala tähistus, viidad, infotahvlid, puhkekohad jmt. Rajatised rajatakse vaid paikadesse, kus nad ei kahjusta loodusväärtusi. Muu ehitustegevus on alal keelatud, mis on põhjendatud, kuna see kahjustab kaitstavat pinnavormi ja looduskooslusi ning rikub maastikuilmet.

2.5.2. Keelatud tegevused

Kaitsealal on keelatud maavara ja maa-ainese kaevandamine. Kaevandamistegevus on kõige olulisem ohutegur, mis ohustab luite säilimist. Maavara kaevandamisega kujundatakse maastik ümber, hävitatakse looduslikud haruldased elupaigad ning rikutakse maastikuilmet – seega hävitaks kaevandamine kaitstavad väärtused. Samuti võib see mõjutada piirkonna veerežiimi. Seetõttu on kaevandamise keelamine kaitseväärtuste säilitamiseks hädavajalik meede, millest leebema vahendiga ei ole kaitse-eesmärke võimalik saavutada. Arvestades pinnavormi ainulaadsust piirkonnas ning suurt avalikku huvi maastikuilme säilimise vastu, on piirang mõõdukas.

Kaitsealal on keelatud traditsiooniline uuuendusraie lageraie või turberaie meetodil ning neile sageli järgnev puhtpuistute istutamine ja kujundamine hooldusraiete käigus. Alal on ka praegu hulk noori metsi, neid tuleb edaspidi hooldada loodussõbralikumalt, puistust ei tohi täielikult välja raiuda ühtki kaasuvat puuliiki. Metsi hakatakse majandama valikraie meetodil (vt punkt 2.5.1).

Kaitsealal on keelatud uue maaparandussüsteemi rajamine ja sellega kaasneva või sellest sõltumatu veekogu rajamine. Veerežiimi muutmine on olulise keskkonnamõjuga tegevus, mis mõjutab kooslusi ja liike valdavalt negatiivselt.

Kaitsealal ei ole lubatud biotsiidi, väetise ja taimekaitsevahendi kasutamine. Piirang on põhjendatud, kuna biotsiidi, väetise ja taimekaitsevahendi kasutamine väljaspool põllumaid kahjustab looduslikku tasakaalu, vähendab koosluste mitmekesisust ja liigilist mitmekesisust.

Kaitsealal on keelatud telkimine ja lõkke tegemine ning vähemalt lähitulevikus puudub vajadus suure uue puhkekoha rajamiseks, sest läheduses asub RMK Kellisaare puhkekoht. Samas annab kaitse-eeskiri võimaluse see kaitseala valitseja nõusolekul rajada.

Tegevused, mis on keelatud, kui selleks ei ole kaitseala valitseja nõusolekut, on määratud ka vastavalt looduskaitseaduse § 14 lõikele 1: katastriüksuse kõlvikute piiride ja sihtotstarbe muutmine, maakorralduskava koostamine ja maakorraldustoimingute teostamine, metsamajandamiskava väljastamine, detail- ja üldplaneeringu kehtestamine, ehitusteatis kohustusega või ehitusloakohustusliku ehitise ehitamiseks loa andmine, projekteerimistingimuste andmine, ehitusloa andmine.

2.5.3. Tegevuse kooskõlastamine

Kaitseala valitseja ei kooskõlasta tegevust, mis kaitse-eeskirja kohaselt vajab kaitseala valitseja nõusolekut, kui see võib kahjustada kaitseala kaitse-eesmärkide saavutamist või kaitseala seisundit. Kui tegevust ei ole kaitseala valitsejaga kooskõlastatud või tegevuses ei ole arvestatud kaitseala valitseja kirjalikult seatud tingimusi, mille täitmisel tegevus ei kahjusta kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või

kaitseala seisundit, ei teki isikul, kelle huvides nimetatud tegevus on, vastavalt haldusmenetluse seadusele õiguspärasust sellise tegevuse õiguspärasuse osas.

Tegevuste kooskõlastamisel saab kaitseala valitseja esitada tingimusi, millega välditakse kaitsealadel majandustegevuse kahjustavat mõju. Vastava kaalutusõiguse kaudu on võimalik otsida ning leida lahendusi, kus tegevus loodusväärtusi ei kahjusta, ühitades looduskaitsealad ja arendushuvid.

3. Menetluse kirjeldus

Mädara luite maastikukaitseala kaitse-eeskirja avalikustamine toimus 27.09.2023.a. – 10.10.2023.a. Selles ajavahemikus toimus avalik väljapanek Põhja-Pärnumaa vallamajas Pärnu-Paide mnt 2, Vändra alev ning Põhja-Pärnumaa valla kodulehel aadressil <https://www.pparnumaa.ee/keskkond/madara-vallseljak> Avalik arutelu toimus 24. oktoobril 2023.a. kell 17.30 Pärnu-Paide mnt 2, Vändra alev (volikogu saalis), arutelust võttis osa inimest.

Alljärgnevas tabelis on välja toodud avalikustamise käigus laekunud seisukohad ning nendega arvestamine.

Arvamuse esitaja nimi ja seos eelnõuga	Arvamuse kokkuvõte	Menetleja otsus

4. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kümnendal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

5. Vaidlustamine

Määruse üldkorraldusele ehk haldusakti tunnustele vastavat osa on võimalik vaidlustada, esitades halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras kaebuse halduskohtusse. Määruses on üldkorralduse regulatsioon suunatud asja (kinnistu) avalik-õigusliku seisundi muutmisele, hõlmates eelkõige asja kasutamist ja käsutamist reguleerivaid sätteid. Seega vastavad määruses üldkorralduse tunnustele sätted, millest tulenevad kinnisasja omanikule või valdajale õigused ja kohustused on konkreetse kinnisasjaga tihedalt seotud ning puudutavad kinnisasja kasutamist või käsutamist. Halduskohtumenetluse seadustiku § 46 lõike 1 kohaselt võib tühistamiskaebuse esitada 30 päeva jooksul kaebajale haldusakti teatavaks tegemisest arvates ja sama paragrahvi lõike 5 kohaselt kaebuse haldusakti õigusvastasuse kindlakstegemiseks kolme aasta jooksul haldusakti andmisest arvates.